

CAP A UNA REPÚBLICA

PER A LA MAJORIA SOCIAL

Document polític
Aprovat en la 8a
Assemblea Nacional

esquerra
unida i
alternativa

25 ANYS

8a Assemblea Nacional
Esquerra Unida i Alternativa

ÍNDEX

1.- Balanç	4
1.1. El 15M	4
1.2. La 6a Assemblea Nacional d'EUiA	4
1.3. L'articulació del nou espai	5
1.4. Les eleccions al Parlament de Catalunya de 2015: el fracàs de Catalunya Sí Que es Pot	8
1.5. Les eleccions generals de 2015 i 2016: encerts i errors d'En Comú Podem i Unidos Podemos	9
1.6. El naixement de Catalunya en Comú	10
1.7. La crisi dels comuns i la judicialització d'EUiA	12
2. Proposta política	14
2.1. Catalunya avui	14
2.2. Reconnectar amb l'estratègia d'EUiA	15
2.3. Aliances d'esquerres i sobiranistes	16
3. Projecte de país	19
3.1. Ciutadania i treballs	19
3.2. Economia	21
3.3. Medi Ambient	24
3.4. Igualtat i cures	25
3.5. Habitatge	26
3.6. Salut	27
3.7. Educació	29
3.8. Memòria i cultura	31
3.9. Cultura de la pau i la solidaritat	33
4. Model Organitzatiu	35
4.1. EUiA com a moviment polític i social	35
4.2. Organització territorial i sectorial	36
4.3. Organització nacional	36
4.4. Adaptacions estatutàries	37

1.- Balanç

L'Assemblea Nacional és el moment idoni per fer balanç. Ara bé, aquest cop no en tindrem prou amb fer balanç des de la darrera Assemblea Nacional, tal i com hem anat constatant a les darreres reunions del Consell Nacional. En aquest cas és convenient fer un balanç amb prou perspectiva com per poder valorar el cicle polític del 15M i de l'1 d'octubre en la seva totalitat. Així, començarem aquest balanç amb el naixement del 15M i el que va representar per la 6a Assemblea Nacional d'EUiA.

1.1. El 15M

El 15M va formar part d'una onada a nivell mundial de mobilitzacions contra la gran crisi del capitalisme financeritzat de 2008 i la seva posterior gestió austericida. A l'estat espanyol, les retallades socials del govern Zapatero van donar lloc a un cicle de mobilització que s'inicia amb la vaga de setembre de 2010 i té el seu punt d'inflexió el 15 de Maig 2011. A Espanya s'expressa també la necessitat de la ruptura democràtica pendent amb el règim del '78, que entra en crisi.

Davant d'uns nivells de precarietat i atur juvenil desorbitats i l'enfonsament de qualsevol perspectiva de futur, es va produir una intensa politització de moltes persones que fins aquell moment no s'havien sentit interpel·lades per la política, sobretot joves. La utilització massiva de les xarxes socials com a eina política i l'emergència de nous llenguatges i aspiracions van desbordar les institucions culturals, polítiques i econòmiques de l'Estat.

A la crisi econòmica se li sumava una profunda crisi de representació política que posava en qüestió el bipartidisme. Al crit de "no ens representen", s'impugnava el sistema polític i econòmic del règim del '78 i s'obria una perspectiva de canvi en forma de ruptura democràtica i processos constituents com no s'havia vist en molt de temps.

Així, s'obria el cicle de mobilització popular més intens des de la Transició, que va donar lloc a noves formes d'organització popular (PAH, lai@flautas, marxades de la dignitat, etc.). Les organitzacions d'esquerra no sempre vam saber com relacionar-nos-hi i encaixar el protagonisme del moviment popular ascendent, il·lustrades per cultures excessivament institucionalistes i de compromís amb el règim del '78.

1.2. La 6a Assemblea Nacional d'EUiA

EUiA vam celebrar la nostra 6a Assemblea Nacional al juny de 2012, un any després de que les places s'omplissin pel 15M. Va ser l'Assemblea del "nou espai", en la que vam situar amb força la necessitat d'impulsar un nou espai polític que donés resposta a les necessitats i expectatives del moment, constatant que la coalició electoral ICV-EUiA estava esgotada.

En efecte, la coalició havia mostrat els seus límits i calia superar-los: l'excessiva institucionalització, l'absència d'un projecte de transformació que anés més enllà d'ocupar espais de gestió en governs del PSC, una posició excessivament subsidiària d'EUiA respecte d'ICV, així com l'emergència de nous actors, van fer que la 6a Assemblea se celebrés amb una clara sensació de punt d'inflexió, de nou inici. Aquesta resposta clara a les preguntes del moment va augmentar de manera significativa la incidència política d'EUiA. Aquest fet va tenir continuïtat i es va fer més explícit durant la Conferència Nacional "Un projecte constituent per a Catalunya", celebrada a l'octubre de 2013. En aquella conferència es concretava l'aposta estratègica per la República Catalana lliurement federada.

Seguint aquesta estratègia, EUiA va impulsar acords entre les esquerres sobiranistes, l'independentisme d'esquerres i el rupturisme republicà en general posant al centre del debat el dret a l'autodeterminació i la República Catalana. Aquesta proposta va conformar el consens troncal entre les entitats independentistes com l'ANC, Òmnium i AMI, amb els partits sobiranistes i catalanistes, malgrat l'oposició del president de la Generalitat, Artur Mas.

La República catalana dotava d'un contingut de llibertats i sobirania en un sentit ampli el moviment que es definia estrictament per la independència. Aquesta proposta va tenir un paper central a l'ideari fundacional de Catalunya en Comú.

Així, podríem resumir els grans eixos de la 6a Assemblea Nacional en la necessitat d'avançar cap a un nou espai polític que articulés una majoria social d'esquerres a Catalunya, la ruptura democràtica amb el règim del '78 mitjançant un procés constituent a Catalunya, i la construcció d'una República Catalana lliurement federada amb la resta de pobles de l'Estat.

Aquesta potent proposta política va reforçar la nostra incidència a l'esquerra catalana i la nostra capacitat de lideratge, i va canviar la dinàmica amb ICV. Els consells de govern de la coalició, que fins aleshores havien estat simples tràmits administratius per aprovar decisions que prenia ICV als seus òrgans, es van convertir en espais reals de debat i intercanvi. I d'aquests espais va néixer la iniciativa "Ara és demà", que a inicis de 2014 va aplegar 1.700 persones per repensar conjuntament cap a on havia d'avançar l'espai polític de l'esquerra a Catalunya.

1.3. L'articulació del nou espai

Ben aviat, però, va quedar clar que el nou espai no s'articulava com una reformulació o eixamplament del que havia estat la coalició ICV-EUiA. En efecte, hi havia discrepàncies molt significatives entre ambdues organitzacions de cap a on avançar. Per exemple, uns mesos abans de l'"Ara és demà" havia nascut el projecte Procés Constituent, liderat per Arcadi Oliveres i Teresa Forcades, que va suposar un primer intent d'aglutinar moviments i

forces de l'esquerra transformadora, eixamplant els seus límits tradicionals. Des d'EUiA ho vam rebre com una bona notícia ja que s'avançava cap al "nou espai", però en canvi la relació d'ICV amb Procés sempre va ser dolenta.

En qualsevol cas, a partir d'aquell moment les coses es van accelerar. El 17 de gener de 2014 es presentava Podemos: un nou subjecte polític que naixia a les portes d'unes eleccions europees, reivindicant el 15M de les places i amb uns codis i llenguatge completament diferents als de l'esquerra clàssica. Podemos va fer un emplaçament a Izquierda Unida per construir una candidatura a les eleccions europees que superés la lògica de partits, amb candidats i candidates escollides en primàries obertes. Izquierda Unida vivia, però, immersa en el seu propi debat: un pols que venia de lluny entre l'aparell tradicional i els sectors més joves i oberturistes que el 15M havia reviscolat. Semblava que les tesis favorables a l'obertura —de les que participàvem molt majoritàriament des d'EUiA— ja no tenien aturador, però les resistències del sector més conservador, encapçalat pel propi coordinador general Cayo Lara, van fer que s'avancés massa lentament i contradictòria. A més, les enquestes situaven a IU clarament a l'alça —amb una perspectiva del 17% dels vots i una forquilla de 10 diputats per a les eleccions europees (al 2009 havia obtingut un 3,71% i 2 diputats, Willy Meyer per IU i Raül Romeva per ICV)—, fet utilitzat per les posicions més conservadores per defensar les velles dinàmiques. Així, no hi va haver confluència. Es va imposar la candidatura de Willy Meyer, que clarament representava l'*statu quo*, i IU va caure ràpidament al 10% a les enquestes, resultat que s'acabaria materialitzant en 6 eurodiputades, mentre que Podemos va ser la gran sorpresa d'aquells comicis, amb un 8% i 5 eurodiputades, quan les enquestes els atorgaven menys d'un 2% dels vots.

Pel que fa a EUiA, aquell debat va fer aflorar el malestar d'alguns sectors amb els canvis que s'estaven produint. Des de la direcció d'EUiA es va fer la proposta que, per primera vegada, una persona independent encapçalés la candidatura d'EUiA a les europees: en Gerardo Pissarello —el qui després acabaria sent primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona acabava de publicar "Procesos Constituyentes. Caminos para la ruptura democrática"—. En la oposició a aquella proposta es van sumar el rebuig a obrir els partits més enllà de les estructures i maneres de funcionar tradicionals, les ambicions personals i també el rebuig a la proposta política de la República Catalana. També es va topar amb una forta oposició per part de la direcció d'IU, en aquell moment encapçalada per Cayo Lara, que va relegar EUiA a un lloc de no sortida a les llistes. Aquesta primera confrontació va posar de manifest les resistències internes a la nova etapa i la política aprovada.

A partir d'aquí, Podemos es va disparar a les enquestes, situant-se com a primera força política. El règim del '78 trontollava i semblava que les fissures dels seus murs amenaçaven amb ensorrar-ne tota l'estructura. Un dels seus pilars, la monarquia, va haver d'afrontar un relleu, en forma d'abdicació, per frenar la via d'aigua. Les expectatives de canvi polític eren enormes després d'un llarguíssim període de resistència.

Podemos va decidir no presentar-se com a tal a les eleccions municipals, principalment perquè era una força sense implantació territorial consolidada i amb serioses dificultats per garantir un procés d'elaboració de candidatures en condicions. Així, la configuració de les candidatures municipals va ser similar al cicle anterior a la majoria de municipis, però la corrent de fons era poderosa i van emergir amb molta força candidatures municipalistes confluents que marcarien completament aquestes eleccions —especialment a les grans ciutats com Barcelona o Badalona—. Les candidatures que donarien lloc a les alcaldies del canvi es veien impulsades per l'onada creixent i aconseguien, a més, reunir virtuts importants: es tractava de confluències reals a les que ens sumàvem els actors preexistents cedint el lideratge a persones que havien acumulat legitimitat en les lluites socials i es posava per davant allò que unia els actors més enllà de les diferències ideològiques, bastint un projecte de majories en clau de ruptura i transformació social. Així, les organitzacions preexistents —que havíem format part, en major o menor mesura, de l'*statu quo*— diríem les contradiccions per integrar-nos plenament en aquest espai d'impugnació, cedint el protagonisme, rebaixant l'identitarisme, renovant lideratges i assumint noves formes organitzatives.

Però aquestes noves formes no estaven exemptes de trampes i perills. El pas enrere exigia era arbitrari i discriminava més en funció d'imatge que de la gestió realitzada i s'infravalorava l'experiència acumulada, en alguns casos després de molts i molts anys de lluita. Sota la bandera de la "nova política", es posaven al mateix sac les diferents cultures polítiques de l'esquerra i es tendia a menysprear-ne el bagatge i les experiències. Aquesta pràctica ha resultat molt injusta amb totes aquelles persones que durant la llarga travessada del desert fins al 15M van mantenir la flama (o les brases) de la revolta encesa.

Algunes de les eines de la nova política aviat van mostrar també les seves limitacions. És el cas, per exemple, de les primàries: un instrument que, ben emprat, ha estat capaç de mobilitzar i fer participar a moltes persones que no se sentien interpel·lades, connectant de forma directa amb l'espai polític, però que, mal emprat, afavoreix dinàmiques majoritàries per excloure sensibilitats minoritàries, reforçant hiperlideratges fins al punt de ser utilitzat com a plebiscit permanent per tirar endavant mesures controvertides.

Tots aquests elements ja s'albiraven en els primers compassos, però posats a la balança no eren suficients per frustrar les enormes expectatives de canvi que s'obrien. El moment requeria generositat i lleialtat amb el projecte comú i estar a l'alçada i el temps ja s'ocuparia de posar cadascú al seu lloc. En efecte, les eleccions van demostrar que realment existia un espai polític enorme que respirava en clau d'impugnació i ruptura democràtica, nítidament progressista, i que les antigues eines no havien estat capaces d'interpel·lar i mobilitzar. Les alcaldies de Barcelona, Madrid i una bona colla d'altres ciutats eren conquerides per l'onada del canvi i s'obria una nova etapa en la que calia demostrar la capacitat de gestió i que les coses es podien fer d'una altra manera.

1.4. Les eleccions al Parlament de Catalunya de 2015: el fracàs de Catalunya Sí Que es Pot

La resposta de les elits no es va fer esperar. A finals de l'estiu de 2015 Ciudadanos va començar a pujar a les enquestes, impulsada per una ofensiva mediàtica sense precedents. Hi havia molt en joc i les eleccions al Parlament de Catalunya preien una gran importància també com avantsala de les eleccions generals. En paral·lel a la pujada imparable de C's, Podemos es desinflava. En l'eix nou/vell, la impugnació de la classe política i la lluita contra la corrupció, les elits impulsaven a C's (recordem al president del Banc Sabadell proposant crear un "Podemos de drete") per a disputar-li aquest espai a un Podemos fortament atacat pels mitjans de comunicació, i ho facilitava el fet que Podemos hagués mantingut una buscada ambigüitat en l'eix ideològic esquerra/dreta. En efecte, Podemos s'havia situat en l'eix ideològic fugint de la divisió clàssica esquerra/dreta, i substituint-la per "els de baix contra els de dalt". En la majoria de temes les seves propostes polítiques eren clarament progressistes però en alguns aspectes trencaven amb posicions històriques de l'esquerra (com ara respecte a l'església, la pàtria o la bandera), en confrontació directa amb Izquierda Unida. A pocs mesos de les eleccions generals l'entesa entre les dues organitzacions era més lluny que mai. I en aquest context es van produir les eleccions al Parlament de Catalunya del 27 de setembre. Junts pel Sí no va arribar a la majoria absoluta i Ciutadans va protagonitzar una pujada espectacular. El "dispositiu electoral" de l'espai del canvi, Catalunya sí que es pot, va fracassar sense pal·liatius, obtenint només 11 diputats, menys que la coalició ICV-EUiA tres anys abans.

Aquest fracàs va suscitar diferents interpretacions. Una d'elles va ser que el factor determinant havia estat l'absència de Barcelona en Comú. En efecte, CSQP era bàsicament un pacte entre ICV i la direcció estatal de Podemos —que tenia una organització molt precària a Catalunya— i així es va escenificar fins i tot davant dels mitjans. Així, BComú no s'hi va incorporar dient que una sèrie de valors i legitimitats a Catalunya les podria representar millor BComú que Podemos i destacadíssims dirigents de BComú van votar a la CUP. La candidatura de CSQP no estava ben posicionada en l'eix nou/vell.

Una altra interpretació va ser que les confluències eren un error, que l'esquerra clàssica no podia dissoldre la seva identitat i que estàvem confonent l'electorat amb missatges dèbils, que podien ser fàcilment assimilats per forces com C's. S'argumentava que l'eix nou/vell era una trampa, que calia un posicionament dur en l'eix ideològic i que calia, per tant, confrontar electoralment amb Podemos a l'estat i, en conseqüència, amb En Comú Podem a Catalunya. Aquesta darrera interpretació va aconseguir notables suports dins EUiA i es va articular un front que defensava presentar una candidatura a les eleccions generals d'EUiA tota sola, en coalició amb IU, liderada per Joan Mena i Fèlix Alonso, i qüestionant clarament la política aprovada per EUiA. Aquest moviment va ser acompanyat per la direcció d'IU, que va demostrar una important ingerència als debats propis d'EUiA, arribant al punt que dirigents d'IU incitaven a un "escrache" davant del Consell Nacional a través de les xarxes socials.

Però més enllà d'aquestes interpretacions (sovint interessades), amb el pas del temps hem anat veient cada cop més clar que l'element més determinant del fracàs de CSQP va ser el seu mal posicionament en el tercer eix que articula la lluita política a Catalunya: l'eix nacional. Les eleccions del 27s van ser un seriós avís, al que no es va dedicar prou atenció, sobre els resultats que es poden esperar d'artefactes electorals que s'allunyen de l'espai polític que pretenen representar. CSQP va ser una coalició electoral creada a partir de lògiques internes i de repartiment de poder entre allò que representava l'antic *statu quo* i les velles dinàmiques i allò que havia trencat l'escenari, però en clau estatal, no catalana. Per això, CSQP no donava resposta a la pregunta d'aquelles eleccions, demostrant que no n'hi ha prou amb marques ni amb lemes. BComú havia sabut transmetre una proposta de sobiranisme desacomplexat i no defugia el debat nacional, articulant una proposta coherent, sobretot des d'un enfoc de radicalitat democràtica i de ruptura amb el règim del '78. En canvi, CSQP no resultava creïble a l'hora de transmetre una proposta que sobre el paper anava en la mateixa línia (molt propera a la proposta d'EUiA) però que posada en pràctica recordava massa a allò que s'havia fet anteriorment i mostrava un Podem immadur i feble, completament subsidiari de Podemos.

1.5. Les eleccions generals de 2015 i 2016: encerts i errors d'En Comú Podem i Unidos Podemos

Aparentment es va prendre nota dels errors comesos i es van fer les correccions necessàries de cara a les eleccions generals d'aquell mateix desembre. A l'estat, tot i l'enfrontament amb IU, Podemos va començar a recuperar sensacions i a parlar de "remuntada". A Catalunya, amb la incorporació definitiva i el lideratge dels comuns es configura En Comú Podem, que tot i que torna a tenir forma de coalició electoral representa un projecte creïble, especialment perquè opera de forma clara i inequívoca en l'eix determinant de les eleccions generals, el de la impugnació, l'eix nou-vell.

ECP és clarament un front electoral de ruptura amb el règim que articula un discurs sobiranista (de totes les sobiranes) que fa que moltes persones (gairebé un milió) la vegin com la millor opció per defensar els interessos de Catalunya davant l'Estat, esdevenint primera força política a Catalunya. Incontestable. A més, emergeix un lideratge potent provinent de Procés Constituent, el de Xavier Domènech, un acadèmic de prestigi entre l'esquerra que es reclama del federalisme de Pi i Margall (un federalisme que és un pacte entre iguals), que parla de sobiranes compartides i que és capaç de transmetre un projecte de país i d'emocionar.

Però les eleccions generals tenen un resultat agredolç. Al conjunt de l'estat la "remuntada" no es consuma, no hi ha sorpasso al PSOE i els resultats de Podemos —tot i ser molt importants i anar molt més enllà del que havia aconseguit l'esquerra des del final de la dictadura— no aconsegueixen l'anhelat assalt als cels. Izquierda Unida s'acosta al milió de vots, però tan sols obté 2 diputats. A Catalunya, en canvi, els resultats superen les expectatives, especialment venint d'un fracàs com el del 27s. El resultat electoral feia molt

difícil una majoria estable per formar govern i efectivament vam acabar amb la primera repetició d'unes eleccions generals que es produïa a Espanya, una nova mostra de l'esgotament del règim del '78. El bipartidisme semblava tocat de mort però no s'obria pas una alternativa clara. La repetició era una segona oportunitat.

Un dels elements més importants d'aquella repetició electoral, pel que fa a l'“espai del canvi” va ser l'acord entre IU i Podemos, que posava fi a una confrontació aspre que s'havia mantingut pràcticament des de la fundació de Podemos. Un acord que en general va ser molt ben rebut, però que va generar rebuig també perquè tants mesos d'enfrontament havien exacerbat el sentiment refractari cap a Podemos que existia des de sempre en una part d'IU. I, a més a més, l'acord no va ser fruit d'una entesa natural des de la base, ni tan sols d'un procés d'aproximació de les direccions. L'acord va ser fruit de la pura necessitat. Així, el procés de confluència entre IU i Podemos, que hagués estat complicat encara que s'hagués mimat des del principi, va resultar molt forçat.

Però més enllà dels errors comesos, existia un rebuig latent que no es podia menystenir. Una part significativa de la vella IU rebutjava la confluència per cultura política, de la mateixa manera que va reaccionar a la defensiva davant el 15M: no es trobava còmoda parlant de ruptura democràtica i de règim del '78. Aquestes posicions també existien a EUiA, però eren minoritàries. Aquest debat es va explicitar a la 7a Assemblea Nacional, celebrada a l'octubre de 2016, en la que es va expressar una clara majoria en suport de les polítiques que s'havien anat desenvolupant, així com una virulència en la oposició que feia molt temps que no es donava a EUiA. D'altra banda, algunes persones que havien encapçalat les posicions de resistència es van incorporar de nou a la majoria política d'EUiA, si més no formalment.

A les eleccions de juny de 2016, Unidos Podemos (originalment es va dir en masculí) va obtenir un milió de vots menys que els que havien obtingut IU i Podemos per separat. La “màquina de guerra electoral” que s'ho havia jugat tot a un assalt institucional i no havia assolit els objectius presentava dèficits organitzatius importants. L'adopció d'unes formes més clàssiques —típiques d'un partit tradicional de l'esquerra—, la percepció per part de la ciutadania d'un excés de tacticisme, una excessiva dependència dels hiperlideratges —que s'acaben traduint en dinàmiques plebiscitàries— o les lluites internes pel poder mostraven ja l'esgotament i la divisió de Podemos. És un cas exemplificador de que la divisió és conseqüència de la derrota, i no a l'inrevés.

1.6. El naixement de Catalunya en Comú

És en aquest context que s'aborda la creació d'un nou subjecte polític a Catalunya, que en certa mesura havia aconseguit aïllar-se d'algunes d'aquestes dinàmiques. ECP havia aconseguit guanyar de nou les eleccions generals a Catalunya i, tot i les dificultats, va ser una confluència completa des del començament. L'objectiu era ambiciós: construir un subjecte polític capaç de generar una identitat política compartida, però sense que ningú hagués de renunciar a la seva identitat pròpia, per disposar d'un espai de reflexió i discussió

política que permetés cohesionar persones de cultures polítiques diferents i articular una proposta a l'alçada de les necessitats del moment. Era un repte complex, que requeria de generositat i lleialtat per part de tothom: aquest repte es va anomenar Un País en Comú. Malauradament les desconfiances van ser importants des de l'inici, i una cosa era una coalició electoral —amb percentatge de representació i repartiment de recursos— i una altra molt diferent era construir un subjecte democràtic amb un únic *demos*.

Hi havia, però, tres elements que ajudaven: un lideratge de consens que oferia garanties a tothom (en Xavier Domènech); una pluralitat suficientment àmplia com perquè ningú tingués capacitat d'imposar majories i per tant sentir-se temptat de deixar de ser lleial; i un moderat optimisme per estar construint un subjecte polític capaç d'interpel·lar a una majoria social. Catalunya en Comú podia assemblar-se molt al “nou espai” del que parlàvem a la 6a Assemblea Nacional. Un dels objectius fonamentals era aconseguir implicar a moltíssima més gent del que representaven els i les militants de les organitzacions impulsores per anar més enllà i sumar persones de diferents àmbits i experiències que poguessin convertir CatComú en un veritable moviment polític i social, obert, porós, que connectés bé el subjecte polític amb l'espai polític que volia representar.

I aquí es va posar de manifest que existien diferències conceptuals de fons entre les impulsores de CatComú: una part important no entenia (ni entén) la diferència entre el subjecte polític —la organització— i l'espai polític —totes aquelles persones que se senten interpel·lades pel projecte amb diferents nivells de compromís, potser tan sols el vot—, i que si es vol articular un espai polític de majories, aquest per força serà més plural i divers que les militàncies de les organitzacions impulsores.

El que donava sentit a aquest “nou espai” polític —el dels comuns— era la seva capacitat de dibuixar un nou projecte de país, d'oferir una sortida a la situació de bloqueig des del sobiranisme, des d'un federalisme entre iguals, de sobirania compartides. Era la seva capacitat de ser un punt de trobada entre sobiranistes, independentistes i federalistes per disputar l'hegemonia al “processisme” (és a dir l'ús instrumental del nacionalisme per part de la dreta burgesa, diferent al procés popular autodeterminista) amb un projecte d'emancipació social i nacional articular entorn del sobiranisme progressista.

Amb aquest ideari va néixer Catalunya en Comú, el 7 d'abril del 2017. Però va néixer coix. En primer lloc perquè se'n va despenjar Podem i, en segon lloc, perquè no es va aconseguir sumar gaire més enllà de les militàncies reals dels partits. De l'objectiu d'assolir les 50.000 persones inscrites amb prou feines es va arribar al 20%.

D'altra banda, a les votacions per la nova direcció ja es van manifestar dinàmiques que ajudaven poc a construir confiança doncs, tot i que es tractava d'una direcció en equip i acordada —cosa que tenia sentit en tractar-se d'una direcció fundacional i fruit d'un acord entre diferents subjectes polítics preexistents— no tothom va votar als equips en la seva totalitat. En efecte, moltes persones van decidir, de forma individual o coordinada, votar

només les persones provinents d'ICV de forma que aquestes van resultar més votades que els lideratges visibles de CatComú.

Així, en Xavier Domènech (amb el suport i acompanyament de la majoria d'EUiA) es va posar al capdavant d'una direcció que no ho va tenir fàcil a l'hora de desplegar l'ideari aprovat, ja que el va haver de convertir en una proposta concreta en el moment de màxima tensió del debat nacional a Catalunya, que va tensar també la interna de CatComú fins a fer-ne ben visibles les costures. Per posar un exemple, es va haver de fer una consulta interna a la militància, a mitjans de setembre, per decidir si es participava al referèndum de l'1 d'octubre de 2017 en tant que mobilització i un 40% de vots van ser en contra. Aquest fet contrasta amb l'ideari fundacional, aprovat sis mesos abans, en què CatComú es definia com a sobiranista i a favor de la radicalitat democràtica. D'altra banda, en aquesta consulta van participar moltes menys persones que en l'elecció d'òrgans interns, un altre mal senyal.

El resultat electoral de les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017 va ser en consonància. Amb l'article 155 en vigor i els líders polítics i socials de l'independentisme a la presó o a l'exili, van arribar les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017. Catalunya en Comú va obtenir 8 diputats, amb la meitat dels vots del que apuntaven les enquestes a principis de setembre. No cal dir que a partir d'aquell moment la precarietat de l'organització es va fer més evident i les dinàmiques excloents es van accentuar.

Pel que fa a EUiA, es va mantenir la pugna entre dues visions diferents del projecte que eren dues maneres diferents d'entendre la confluència. A la Conferència Nacional d'EUiA "Un futur en Comú", celebrada al març 2018 i a les portes de l'Assemblea organitzativa de Catalunya en Comú, es van tornar a posar de manifest les discrepàncies existents i que s'anaven expressant en el dia a dia de CatComú. Es va continuar posant en qüestió la política aprovada a la 7a Assemblea, de nou amb el lideratge d'algunes persones que havien participat de la llista de la majoria a la 7a i formalment havien acceptat la seva política, especialment els dos diputats al Congreso, Joan Mena i Félix Alonso.

1.7. La crisi dels comuns i la judicialització d'EUiA

Finalment, l'acumulació de contradiccions de CatComú (que cada vegada s'allunyava més dels seus objectius fundacionals i responia menys a les expectatives i necessitats del moment) i el creixement de les tensions internes van acabar cristallitzant en la dimissió del seu Coordinador General, Xavier Domènech, al setembre de 2018, pocs mesos després d'haver renovat la direcció.

Aquest cúmul de contradiccions i renúncies ens van portar a les militants d'EUiA (que havíem fet una aposta sense reserves i sense pla B per CatComú) a una situació complicada, que es va anar fent insostenible. Així, durant la tardor de 2018 i l'hivern de 2019 vam afrontar debats molt complicats, especialment al Consell Nacional. Uns debats

condicionats per la complexitat del moment, l'explicitació de projectes polítics diferents que ja s'havien anat expressant des del 2015, i també per les ingerències externes de les direccions d'IU i de CatComú.

Els debats van arribar a un punt de no-retorn al Consell Nacional del 30 de març de 2019, en el que una part de la Comissió Nacional va intentar alterar de manera irregular l'ordre del dia del Consell amb l'objectiu de canviar la direcció d'EUiA i alterar la representativitat emanada de la 7a Assemblea. Aquell Consell Nacional va aprovar una proposta política i de gestió de la situació generada per la creació de Sobiranistes (un artefacte polític que va nèixer com un corrent intern dels comuns que pretenia recuperar els valors fundacionals de CatComú donada la deriva de l'organització a partir de la dimissió del Xavier Domènech) i la participació del llavors Coordinador General d'EUiA, Joan Josep Nuet, en una candidatura electoral amb ERC. S'havia treballat durant setmanes un acord per gestionar la dimissió de Joan Josep Nuet sense generar una situació d'inseguretat jurídica i de perjudici irreparable per a EUiA, doncs ens trobàvem al mig d'un cicle electoral i tan sols ell, com a Coordinador General, podia signar les coalicions electorals. Aquest acord implicava que en Joan Josep Nuet anunciava ja que dimitiria tan bon punt s'haguessin formalitzat les candidatures electorals i que es produiria un relleu a la direcció d'EUiA mantenint les majories emanades de la 7a Assemblea. Una minoria, però, va voler aprofitar aquesta situació per imposar la seva política contrària als acords assemblearis i va intentar violentar al Consell Nacional del 30 de març de 2019.

En no aconseguir els seus objectius, aquesta minoria del Consell Nacional va començar una estratègia interna i pública de deslegitimació i desgast contra EUiA, amb ingerències externes continuades, que finalment va acabar amb la judicialització de l'organització i la creació, en paral·lel, d'Esquerra Unida Catalunya (EUC) amb l'apadrinament d'IU. Aquesta escissió espanyolista ha intentat usurpar la imatge i el llegat polític d'EUiA, i en alguns casos, fins i tot, apropiant-se de recursos d'EUiA.

Òbviament, aquesta situació ha estat traumàtica per a EUiA i ha condicionat molt la nostra activitat en aquesta darrera etapa, especialment a nivell nacional. D'altra banda, la pandèmia no ha fet més que agreujar aquesta situació. Tot i així, la gent d'EUiA ha seguit treballant de manera incansable a cada poble, barri, moviment social i espai de lluita en defensa dels interessos de la classe treballadora de Catalunya.

En el darrer any, hem reprès una activitat nacional regular, especialment amb un debat intens i en profunditat respecte al futur d'EUiA per a fer avançar de nou els elements fonamentals de la nostra política i els canvis i sobre les adaptacions necessàries per fer de la nostra organització una eina eficaç i útil per a la classe treballadora de Catalunya.

2. Proposta política

2.1. Catalunya avui

El 29 d'octubre de 2016, quan vam celebrar la 7a Assemblea General d'EUiA, ens trobàvem en un moment àlgid del cicle polític del 15M i l'1O. La repetició de les eleccions Generals al juny no havia acabat amb el tan esperat sorpasso, però l'anomenat "espai del canvi" es consolidava. A Catalunya, encaràvem la creació de Catalunya en Comú quan faltava menys d'un any pel referèndum de l'1 d'octubre. Tot i les contradiccions i dificultats que s'anaven acumulant, la pulsio de canvi batejava amb força. La perspectiva era de lluita per la superació del règim del '78, i sense cap mena de dubte es vivia un moment constituent a Catalunya.

Avui, 5 anys després del referèndum, la situació ha canviat de manera radical. El cicle del 15M i l'1O s'ha tancat sense haver assolit els seus objectius i, el que és pitjor, sense que la majoria d'espais polítics hagin fet una reflexió autocrítica dels motius del fracàs, o sense que ni tan sols hagin constata la fi del cicle polític en clau de derrota (que no vol dir en cap cas que la lluita s'hagi acabat). Així, la decepció i la frustració han caracteritzat els darrers anys, en una degradació progressiva de la confrontació política a Catalunya. Òbviament, la pandèmia ha agreujat aquesta situació.

Les eleccions al Parlament de març de 2021, en mig de la tercera onada de la pandèmia i forçades pel TSJC, que va deixar sense efecte el decret que les hauria portat al maig, van suposar un canvi qualitatiu perquè ERC va superar per primera vegada a Junts (i a l'espai convergent) a unes eleccions al Parlament. Es van generar grans expectatives d'un govern d'esquerres, però també es van veure frustrades.

La relació ERC-Junts ja era molt dolenta, i el govern que va sortir d'aquelles eleccions al Parlament tenia data de caducitat, com s'ha comprovat posteriorment. Així i tot, les dificultats per avançar cap a una majoria d'esquerres i sobiranista es mantenen, i fins i tot sembla que s'accentuen malgrat que els resultats electorals demostren que el sobiranisme d'esquerres s'ha convertit en el carril central de la política catalana. Els diferents espais polítics es repleguen sobre si mateixos, mentre ens trobem davant d'una onada conservadora tant a l'estat espanyol com a Europa i bona part del món, acompanyada d'una greu crisi econòmica i social.

Davant la situació actual, és imprescindible sortir d'aquesta situació de replegament i enfrontaments identitaris, superar els límits dels espais polítics a Catalunya i avançar de manera decidida cap a una majoria d'esquerres i sobiranista al servei de la classe treballadora d'aquest país. Cal un front ampli per defensar els drets socials i nacionals, i la millor manera d'articular-lo és engegant un nou cicle de mobilitzacions a Catalunya.

2.2. Reconnectar amb l'estratègia d'EUiA

Per fer d'EUiA una eina útil per a la classe treballadora a Catalunya, hem de reconnectar amb els elements fonamentals de l'estratègia d'EUiA, especialment amb aquells que hem desenvolupat des de la 6a Assemblea Nacional. Ara fa una dècada, a l'inici de passat cicle polític, situàvem la necessitat de superar el règim del '78 i d'afrontar la ruptura democràtica pendent, i un procés constituent cap a la República Catalana. Avui, els reptes segueixen sent els mateixos.

El règim del '78, tot i arrossegar greus problemes, sembla gaudir avui d'una mala salut de ferro. Després d'haver passat moments que semblaven realment crítics, ha aconseguit recompondre's amb menor o major mesura en la majoria de fronts que tenia oberts: s'ha produït un relleu al capdavant de la corona del regne (i tot i la vergonyosa fuga a l'exili del rei emèrit a Abu Dhabi, la monarquia és ara molt menys qüestionada que fa uns anys, per bé que la república és un model que guanya suport entre la població); el bipartidisme s'ha recuperat (encara que sigui de manera imperfecta, amb UP i VOX com a forces subsidiàries de PSOE i PP); la crisi econòmica empitjora, però la mobilització es troba en un moment molt baix; i l'aspecte fonamental que manté la crisi de règim oberta és la qüestió nacional.

Cal reconnectar amb la pulsio de ruptura, doncs no hi ha cap perspectiva de transformacions estructurals dins el règim del '78. Per començar, perquè ja s'han demostrat de manera més que reiterada els límits d'una aliança subsidiària amb el PSOE, que ha estat sense cap mena de dubte el partit central del règim del '78 en la seva dimensió política. En els darrers anys hem comprovat, de nou, que al PSOE se l'ha d'obligar a fer polítiques d'esquerres. I quan s'han donat les condicions necessàries per a obligar-lo —que ha estat quan Unidas Podemos ha fet front comú amb les esquerres sobiranistes i independentistes i la mobilització social acompanyava— l'Estat profund, encapçalat per la judicatura (un dels estaments on es veu de manera més clara la continuïtat amb la dictadura i la falta de ruptura democràtica), s'ha encarregat de frenar qualsevol canvi estructural.

Així, és imprescindible engegar un nou cicle de mobilitzacions, donar continuïtat al conjunt de lluites que hi ha al carrer en defensa de tots i cadascun dels nostres drets i fer-les créixer de nou fins a convertir-les en massives. Alhora, cal dotar-les d'una perspectiva estratègica de superació del règim i d'obertura d'un procés constituent. D'altra banda, és important entendre les lluites com a complementàries entre elles i no contradictòries: les esquerres cometríem un greu error si contraposéssim drets o neguéssim la importància del feminisme, les reivindicacions LGTBI, l'ecologisme o la lluita per l'alliberament nacional.

Cal recuperar també la pulsio constituent des de l'absolut convenciment que a Catalunya hi ha una àmplia majoria social que vol exercir el dret a l'autodeterminació; i fer-ho no tan sols per decidir el model d'estat i la relació amb Espanya o la resta de pobles de l'estat, sinó per decidir sobre tot. Des d'EUiA creiem que hem de construir una República Catalana social i democràtica, lliurement federada amb la resta de pobles de l'estat, que hauran de fer els seus propis processos constituents, als quals no subordinem de cap manera el

nostre. Al tercer bloc d'aquests documents entrarem en profunditat a caracteritzar com hauria de ser, en els diferents àmbits, aquesta República Catalana.

2.3. Aliances d'esquerres i sobiranistes

Per assolir aquests objectius, la ruptura democràtica amb el règim del '78 i un procés constituent, republicà, pel dret a l'autodeterminació i sobiranista, que ens porti a la República Catalana, calen aliances àmplies de tota l'esquerra sobiranista i republicana. En la fase d'interregne en la qual ens trobem, després del tancament del cicle del 15M i l'1O, sembla que estiguem més lluny que mai d'aquest objectiu, amb els diferents actors polítics molt enfrontats entre sí i un replegament general cap a posicions cada vegada més identitàries.

Però precisament per això hem de posar-nos a treballar amb totes les forces per revertir aquesta dinàmica i construir ponts cap a un front ampli de totes les esquerres sobiranistes. Hem de marcar-nos aquest objectiu perquè aquesta ha estat sempre la política d'EUiA: avançar cap a majories àmplies que ens permetin avançar en drets socials i nacionals. Però ho hem de fer sobretot perquè és una necessitat de país: la classe treballadora a Catalunya ha patit un empobriment i un empitjorament de les seves condicions de vida terrible en els últims quinze anys i les perspectives són dolentes. Necessitem una majoria àmplia que pugui entomar els reptes que tenim com a país, que ens permeti donar resposta a les necessitats de la gent i fer front a l'ofensiva conservadora i totes les seves amenaces fins a exercir l'autodeterminació.

És obvi que Catalunya i les seves institucions es troben en un moment de fragilitat i que, davant les expectatives generades al voltant del referèndum de l'1O, els límits de la gestió i de l'administració autonòmica dins el regne d'Espanya i la UE s'han fet molt evidents i generen molta frustració. Tot i així, cal governar per a la classe treballadora, fent lleis que vagin més enllà d'aquests límits, percutint les contradiccions del règim del '78 i exposant-ne les misèries i limitacions amb la perspectiva d'acabar superant-les. Les darreres eleccions al Parlament van donar de nou la majoria al sobiranisme i també van expressar el gir a l'esquerra que ha fet la societat catalana en els darrers anys. Així, assumir el repte de governar Catalunya per a la majoria social i per defensar-ne l'autogovern és una responsabilitat i una obligació.

Cal bastir una majoria política que governi per a la majoria social, aprofitant tots i cadascun dels recursos i possibilitats que permet el sistema actual, però també per dur-los fins al límit i més enllà. Les lluites del darrer cicle polític han construït legitimitats al voltant de moltes de les reivindicacions programàtiques d'aquestes lluites, que no tenen encaix dins el règim del '78 (hem vist molts exemples de com quan aquestes reivindicacions s'han convertit en llei, la judicatura espanyola les ha tombat per "anticonstitucionals"; però també hem vist com el PSOE, a l'estat, i el PSC i Junts, a Catalunya, han fet tot el possible per desnaturalitzar-les i esborrar tot contingut veritablement transformador). Ens cal, en primer

lloc, recuperar les mobilitzacions massives al carrer, la lluita i pressió populars que construeixen aquestes legitimitats i que pressionen els espais polítics perquè les defensin. Alhora, cal construir una majoria política per poder articular aquestes propostes i defensar-les, tant des del Parlament com des del Govern.

Una majoria que, des de l'esquerra i el sobiranisme, ha de saber reconstruir els amplis consensos de la societat catalana: el 80% de suport a l'autodeterminació de Catalunya, l'aposta per la sanitat i l'educació públiques i de qualitat, la immersió lingüística i la defensa de la llengua catalana, el dret a un habitatge digne o la cultura de la pau, entre d'altres. De la mateixa manera, el debat sobre el país que volem que ha generat el procés independentista ha fet girar el país cap a l'esquerra, i les fragilitats i vulnerabilitats de l'actual sistema, que la pandèmia ha explicat de forma crua, obren la possibilitat de fer avançar propostes com la Renda Bàsica Universal com a nous consensos.

Totes aquestes propostes conformen un programa polític que s'ha anat construint al llarg de tot el cicle passat, impulsat per les lluites al carrer amb una perspectiva constituent. Aquest programa comú per articular un front ampli de les esquerres sobiranistes a Catalunya que interpel·li a una majoria social ja existeix, el que cal és la voluntat política de tots els actors per estar a l'altura de les necessitats de la classe treballadora i els reptes del país. És obvi, per això, que aquest programa polític trobarà molts obstacles, començant pels límits legals de la gestió autonòmica dins d'un estat que pertany a la UE de l'austericidi. Cal, però, forçar aquests límits tant com sigui possible i mostrar les costures del règim del '78, també per acumular legitimitats i complicitats, tant a la societat catalana com a la de la resta dels pobles de l'Estat.

Quan vam decidir impulsar, juntament amb d'altres, la creació de Catalunya en Comú, ho vam fer des del convenciment que havia de jugar un paper central en l'articulació d'aquesta majoria sobiranista, però malauradament es va desviar d'aquest camí ben aviat. Malgrat hem seguit recorreguts diferents, seguim pensant que CatComú ha de formar part d'aquest front ampli, i de ben segur que una part important de les seves bases encara ho veu així, més enllà del camí que hagi adoptat la seva direcció. Ara bé, és evident que ja no jugarà un paper central ni de lideratge, i menys encara si segueix en lògica de subordinació al PSC.

Quan es parla de front ampli, o de majoria d'esquerres, tot sovint s'evoca al tripartit i la necessitat de comptar amb el PSC per a aquesta majoria. En primer lloc, cal dir que en el seu moment el tripartit va respondre a la necessitat de desallotjar a Convergència i Unió del govern de la Generalitat, després de 25 anys marcats per les polítiques de dretes i, com es va demostrar després, la corrupció. Cal dir també que poc queda d'aquell PSC de Pasqual Maragall. Avui, el PSC s'ha convertit en el partit d'ordre i costa distingir les seves polítiques econòmiques i socials de les de Junts (o fins i tot de l'antiga Convergència i Unió); a més, en l'àmbit nacional, la seva proposta i actuació política s'ha allunyat definitivament del catalanisme.

D'altra banda, més enllà de la gesticulació i el joc absurd al que ens ha acostumat, Junts és un partit amb una ideologia de dretes, una proposta econòmica de dretes i un model social de dretes. Això no vol dir que una part de les bases de Junts no pugui participar d'un front ampli d'esquerres, però és obvi que no en la seva totalitat, ni des d'un paper de lideratge.

Així, fem un emplaçament al conjunt de forces de l'esquerra sobiranista a Catalunya a sortir de la dinàmica actual de divisió i enfrontament, i a treballar amb vocació unitària entorn a un programa de mínims comú. Per a fer-ho possible, cal voluntat política i generositat, així com una anàlisi encertada de en quin moment polític ens trobem. EUiA ens definim com anticapitalistes però entenem que en aquesta fase de lluita el potencial de ruptura es troba en aliances més àmplies. Apostem per un front ampli de l'esquerra sobiranista, en clau democràtica i republicana, per fer front a l'emergència social i climàtica i avançar cap a un procés constituent que doni pas a la República Catalana que vol compartir sobirania amb un Estat plenament plurinacional.

3. Projecte de país

L'any 2013 vàrem portar a terme un debat en profunditat sobre la nostra proposta nacional en un moment on el suport social al sobiranisme estava experimentant un clar creixement i es feien evidents els límits i esquerdes del règim del '78. En el marc de la Conferència Política "Un projecte constituent per a Catalunya", la gent d'EUiA ens refermàvem en els nostres valors republicans i renovàvem, una vegada més, l'aposta pel dret a l'autodeterminació. Tanmateix, en aquella Conferència Política vàrem posar sobre la taula la idea de República Catalana, lliurement federada..

Deu anys després, hem vist que al llarg de tot el cicle polític la idea de República Catalana s'ha convertit en central en el sobiranisme d'esquerres. Hem comprovat que la República Catalana és un projecte capaç de teixir àmplies majories si, des de les esquerres, som capaces d'omplir-la de contingut, construint un model de país d'acord amb la nostra proposta social, econòmica, ecologista, feminista i radicalment democràtica. Només així serem capaços de preservar la idea d'un sol poble —aïllant amb fermesa als tics identitaris—, potenciar la cohesió social i seguir fent avançar els valors republicans per a convertir-los en hegemònics, tot situant una alternativa al règim del '78.

El 2013 parlàvem de la Catalunya de tots els drets i dèiem: *"No podem entendre una Catalunya plena sense un país cohesionat socialment i amb un ampli protagonisme dels sectors populars del nostre poble, on el paper de la classe treballadora ha de ser medul·lar. Creiem en una política que beneficiï al conjunt de la ciutadania i que aïlli als sectors més especulatius, corruptes i oligàrquics que no creuen ni en una economia productiva ni en una democràcia plena al servei d'un creixement socialment just i ambientalment sostenible."* És hora de definir el nostre projecte de país per a la Catalunya actual i per a la que vindrà.

3.1. Ciutadania i treballs

La concepció de ciutadania és quelcom íntimament lligat al model de societat a la qual aspirem. Ens trobem en una època en què la precarietat, les relacions laborals cada vegada més individualitzades, l'avenç de l'economia de plataforma i un model econòmic fortament terciaritzat han fet que les fronteres entre la feina i la vida siguin cada vegada més poroses. Per a grans capes de la societat, la feina ocupa les preocupacions molt més enllà de l'horari laboral, fruit d'un model laboral que exigeix, cada vegada més, disponibilitat continuada a la persona treballadora. En el cas de tota aquella gent que ha de compaginar diverses feines precàries, això es multiplica; pel que fa a les persones desocupades, aquest procés pren altres formes, però la preocupació per la manca de treball acaba generant un efecte equiparable.

És necessari dotar-nos d'un model de ciutadania i, en consonància, d'un model laboral i econòmic, que permeti tenir cura de les persones del nostre voltant, comptar amb una vida social que creï comunitat i disposar del temps i les facilitats per participar de la vida

associativa o política. Només així podem desenvolupar-nos com persones, més enllà de com a treballadores. Necessitem temps per a la vida. Cal trencar el model social neoliberal i patriarcal que patim, atacar l'explotació laboral i disposar dels recursos bàsics per poder viure sense patiment. Per això, hem de promoure una reflexió de fons, des de l'esquerra, sobre el potencial de la Renda Bàsica Universal (RBU). L'RBU no només suposaria dotar de recursos econòmics a totes les persones per poder viure amb dignitat, sinó que negaria qualsevol sentit als llocs de feina precaris, restant poder negociador a la patronal i enfortint les posicions dels treballadors i de les treballadores. Implantar l'RBU, finançada amb impostos progressius sobre les rendes més altes (especialment les rendes del capital), permetria avançar en aquest nou model de ciutadania i potenciar la participació en tots els àmbits de la societat.

Proposem una progressiva però dràstica reducció de les jornades laborals, amb un repartiment dels treballs i una reconsideració del concepte mateix que tingui en compte el conjunt de treball(s) que es duen a terme a la nostra societat. L'avenç tecnològic al llarg dels darrers 100 anys ha estat enorme, i no es pot assumir que es mantingui la jornada laboral en 40 hores. És inacceptable que tots els beneficis derivats de l'increment de la productivitat siguin apropiats de manera privada pel capital.

En el mateix sentit, defensem de manera clara la sostenibilitat del sistema públic de pensions. Els avenços científics que permeten un increment de l'esperança de vida són una bona notícia i no representen en absolut un envelliment en el sentit pejoratiu del terme. I la millora de la productivitat permet reduir les jornades laborals, avançar l'edat de jubilació, pagar les pensions futures i disposar de més temps fora de l'esfera purament mercantil.

En la línia de situar la participació com a eix central del model de ciutadania, cal promoure canvis en les institucions. Al llarg de la crisi del règim del '78, especialment durant l'efervescència del 15M, ha quedat clar que les formes de participació política habituals són massa rígides i inaccessibles. Durant aquests anys s'han plantejat multitud de propostes de millora però, en canvi, s'han produït ben pocs canvis. Val a dir que en el marc actual, qui realment té capacitat d'influir i decidir no són les classes populars, sinó aquells estaments econòmics, jurídics, administratius o comunicatius amb influència sobre el poder polític. Tanmateix, en el projecte de país que plantejem és important situar els processos participatius com a mecanismes d'informació, discussió democràtica i presa de decisions concretes, comptar amb les consultes i els referèndums com una eina d'ús normalitzat, i incorporar les noves tecnologies, tot garantint-ne la transparència i seguretat.

Des de Catalunya es pot donar resposta a diverses d'aquestes necessitats, exercint la competència legislativa sobre matèria electoral. Catalunya és l'única comunitat autònoma que no compta amb una llei electoral pròpia. És l'hora d'avançar cap a una legislació electoral més equitativa i que enfronti les demandes de la societat pel que fa, per exemple, als mecanismes de participació. El descrèdit que pesa sobre el sistema polític requereix posar la capacitat de decisió en mans de les classes populars i per fer-ho s'han de repensar les metodologies utilitzades.

El municipalisme és un element clau a tenir en compte per avançar en la construcció del nostre projecte de país. Els pobles i les ciutats són on més senzill resulta facilitar la participació, des d'on podem construir el país que volem. L'espai municipal, a banda de ser l'espai més proper a la ciutadania on la participació és més factible, és també on s'han iniciat els canvis polítics democràtics i progressistes més rellevants en la nostra història contemporània. A aquest potencial transformador s'ha de sumar la capacitat de millorar directament l'entorn on vivim.

En el model de país lligat a la idea de República Catalana el municipi hi té un pes clau: és des dels pobles i barris que teixim comunitats i ens relacionem entre iguals. Per això és tan important disposar d'uns barris i pobles pensats per a la vida, on la gent pugui treballar a prop d'on viu, comprar a prop de casa i gaudir de l'espai públic i de l'oci local. Cal recuperar el model de població compacta, fugint de les ciutats disperses, amb barris residencials, centres comercials i zones d'oci als afores, que comporten llargs desplaçaments per comprar, treballar o divertir-se i que generen persones i famílies aïllades, sense arrelament amb el seu entorn. Necessitem uns pobles i barris que ens permetin conviure i formar part d'una comunitat, prestar-nos suport mutu i organitzar-nos pels drets bàsics. Això passa també per recuperar carrers i places, el que s'anomena espai públic, separant-lo de la conceptualització com a espai comercial o dedicat al vehicle privat, i dotant-lo de nou de vida social col·lectiva deslligada del benefici privat. Per enfrontar aquest canvi s'ha de pensar l'urbanisme i la mobilitat amb una òptica ecologista, feminista i democràtica. En aquest sentit, volem posar com a exemple d'aquestes mesures la ZBE o la pacificació de carrers als entorns escolars, que s'ha implementat a la ciutat de Barcelona; que tot i ser insuficients (com demostra la recent Sentència del TJUE sobre la contaminació a Madrid i Barcelona) marquen un inici cap aquesta òptica.

Aquesta idea de municipi, que completa el model de ciutadania que plantegem, va lligada a un projecte de país equilibrat. Cal revertir amb urgència la despoblació en les comarques interiors del país, promovent l'equilibri territorial i econòmic. Per fer sostenible la vida en entorns rurals, a més d'un transport públic potent, és imprescindible que sigui possible viure de la pagesia; només així podrem tenir un país equilibrat, que tingui cura de l'entorn natural i que avanci cap a la sobirania alimentària, amb una agricultura i una ramaderia basada en criteris ecològics i de proximitat.

3.2. Economia

Una de les característiques que defineixen l'economia en el marc d'un sistema econòmic capitalista és la generació de benefici privat i l'acumulació de riquesa per part d'una minoria de la societat. Així, la generació de benestar per al conjunt de la societat mai ha sigut un objectiu econòmic capitalista, però les conseqüències d'aquest fet s'han vist terriblement accentuades en el moment que l'especulació i les transaccions financeres s'han convertit

en un dels principals puntals de l'economia. La pèrdua de pes per part de l'activitat productiva redunda en una major desconexió de la societat.

En aquest escenari és imprescindible repensar de cap a peus el model econòmic, començant per definir de nou el seu objectiu principal, que no pot ser cap altre que crear benestar per a les persones, en condicions de justícia social i igualtat, respectant el medi ambient, tot reduint el consum (no es pot obviar que els recursos del planeta són finits i que el capitalisme està fent més gran la fractura metabòlica, situant-nos molt a prop del col·lapse). Aquesta base, a partir de la qual construir un nou projecte de país, entronca amb la voluntat d'un nou model de vida i de ciutadania, generant temps per a les cures, per a la comunitat i per al benestar personal. Aquí és on mesures com la Renda Bàsica Universal prenen tota la seva importància en la configuració del nou model econòmic.

Cal recordar igualment que capitalisme i democràcia són conceptes incompatibles. Les desigualtats que vivim actualment al món provoquen la mort i una indigna per a milions de persones, l'explotació dels recursos naturals ens posa en risc com a espècie, la influència del capital en la presa de decisions polítiques no permet el desenvolupament d'una autèntica sobirania popular, i la manipulació informativa impulsada per l'establishment tracta d'anular el coneixement de la realitat i la capacitat de resposta. Tots aquests elements són incompatibles amb un sistema democràtic.

En aquesta configuració de l'economia, el sector públic haurà de ser protagonista en l'activitat econòmica. No només en la regulació o posant topalls al mercat, sinó en la gestió i prestació directa de serveis així com en l'activitat productiva d'aquells sectors estratègics de la societat. És urgent que, a més de revertir els processos de privatització i desregulació progressiva dels béns d'interès general, el sector públic assumeixi el deure de gestionar el sector energètic, portant a terme les nacionalitzacions necessàries per gestionar el cicle de l'energia d'extrem a extrem. Ens trobem en un cas similar pel que fa al mercat de l'habitatge, on la deixadesa per part dels poders públics ha convertit un bé bàsic per a la vida en objecte d'especulació extrema. Per altra banda, però lligat als dos elements anteriors, trobem una altra mancança estructural que cal afrontar també amb urgència: la manca d'una banca pública de crèdit i d'assegurances i el control de la resta d'actors bancaris.

Les tres mesures citades són una pinzellada d'allò que cal afrontar per a la reconfiguració econòmica, però no conformen una proposta transversal. En efecte, cal tenir en compte un conjunt de mesures sectorials que permetin redistribuir realment la riquesa i situar l'economia en una lògica de respecte al medi ambient i de reducció del consum. Per poder assumir un canvi real en el model econòmic cal potenciar el cooperativisme i l'economia social i solidària, generant dinàmiques de funcionament econòmic no centrades exclusivament en el benefici.

Per poder portar a terme aquesta reconfiguració econòmica és necessari impulsar una reforma fiscal en profunditat, amb un marcat caràcter redistributiu. S'ha de potenciar la

imposició directa i progressiva, augmentar els impostos a les grans fortunes, incorporar una taxa a les transaccions financeres especulatives, gravar els plans privats de pensions i les mútues de sanitat privada o garantir impostos redistributius com el de successions. Tot això, acompanyat d'una adequada lluita contra el frau fiscal, permetrà dotar de recursos als governs per fer polítiques públiques socials, augmentar i rejuvenir el personal, i posicionar el sector públic com a actor protagonista en l'àmbit econòmic. La reforma fiscal és urgent per aconseguir que qui més té pagui més i potenciar la redistribució econòmica.

En l'àmbit del finançament, cal dotar Catalunya d'una hisenda pròpia real i garantir que es respecti el principi d'ordinalitat, a la vegada que es manté la solidaritat interterritorial. La capacitat de decidir respecte als impostos transferits és quelcom necessari, per tal de potenciar la sobirania en el marc d'un possible pacte federal, però cal establir límits a les pràctiques de *dumping* fiscal portades a terme pels territoris amb polítiques fiscals més neoliberals.

La fiscalitat pot servir per limitar les activitats econòmiques que perjudiquen la societat, però en aquest tema els governs no poden obviar la seva responsabilitat a nivell legislatiu i la importància de les polítiques públiques en tant que tenen capacitat de fer canvis estructurals en el model econòmic. En el procés d'avançar cap a una economia sobirana, és imprescindible desprioritzar i reestructurar el pagament del deute sobirà, cancel·lar el pagament del deute il·legítim i trencar definitivament amb la lògica d'estabilitat pressupostària per tenir uns pressupostos expansius. Per altra banda, en el context inflacionista en què ens trobem actualment, les decisions governamentals tenen capacitat de fer recaure les conseqüències de la inflació en unes capes de la població o en unes altres: cal actuar perquè les conseqüències de la inflació no poden carregar-se sobre les classes populars, aprofitant per fer una redistribució encara més regressiva de la renda al servei de qui més té.

És necessari una població organitzada per poder tenir un poder polític capaç d'avançar cap a una economia sobirana pensada per a les persones i no per al benefici privat. L'organització social i sindical ha aconseguit avenços importants, com ha sigut, per exemple, la *lleï rider* o les millores aconseguides en la reforma laboral (tot i que aquesta última ha deixat diversos elements importants al calaix, posant de manifest que s'avança en funció de la lluita). Malauradament, la precarietat segueix sent un problema important, generant pobresa i inestabilitat entre els treballadors i les treballadores. Aquesta situació es veu agreujada pel paper creixent de les empreses basades en l'economia de plataforma (cal posar la tecnologia a favor del progrés social, reduint càrregues i processos repetitius, però no per degradar les condicions de treball i de vida) o el que podríem qualificar de monocultiu turístic en àmplies zones del país (que encareix l'habitatge i precaritza les condicions de treball, a més de ser incompatible amb la preservació mediambiental).

3.3. Medi Ambient

En la lluita per la preservació del planeta ens trobem en temps de descompte, s'està superant el llindar després del qual ja no hi haurà marxa enrere. L'existència del sistema econòmic i social que coneixem com a capitalisme s'ha demostrat incompatible amb la continuïtat del planeta tal com l'hem conegut, l'aprofundiment en les seves dinàmiques de producció, creixement i consum ha comportat la fractura metabòlica. L'horitzó d'un col·lapse mediambiental i, per tant, sistèmic, és cada vegada més real i comença a dibuixar-se com a quelcom proper en el temps.

Fins ara, el model econòmic ha seguit les dinàmiques de creixement i consum basant-se en la desigualtat, dins de cada societat, entre parts del món i entre països o continents sencers, entre el centre de l'imperi i la seva perifèria. Es fa imprescindible construir un nou model productiu i de consum racional, ajustat a les necessitats bàsiques de les classes populars, que rebutji el consumisme immoral que ha caracteritzat el desplegament del capitalisme a occident, que sigui aplicable arreu del planeta, i que posi la vida en el centre per deixar d'aprofundir en el camí de la destrucció mediambiental. Cal deixar de mesurar i valorar les societats pel seu PIB i fixar-nos en allò que sustenta i dona sentit a la vida.

Per gestionar el col·lapse és inevitable reduir el consum i reconvertir l'economia tenint en compte l'escenari ambiental, passant a reconvertir els seus sectors més contaminants, reduir el consum de matèries primeres i el consum energètic, passant a una economia de proximitat, distribuïda, renovable i no deslocalitzable. Això requereix una planificació democràtica, valentia per part dels poders públics i, també, un paper actiu de les classes populars. S'ha de ser conscient que avançar cap a les energies renovables és insuficient per fugir del col·lapse del model socioeconòmic en què ens trobem. És imprescindible un canvi de model econòmic i de mode de vida en les societats del què ara identifiquem amb l'occident capitalista.

Una economia amb un elevat pes del turisme internacional és totalment insostenible, com també ho és plantejar-se grans esdeveniments com els Jocs Olímpics d'hivern o l'ampliació de l'aeroport del Prat. A més, però cal anar més a l'arrel i identificar quins canvis estructurals calen a nivell econòmic, repensant el model industrial en tant que el sector és un dels grans emissors de gasos d'efecte hivernacle, on, a més, en el cas català té molt protagonisme la indústria petroquímica, atòmica i automobilística. La reflexió sobre el model industrial implica detectar quins àmbits tenen recorregut pel que fa a l'ocupació, poden mantenir la demanda de treball, i són estratègics en el nou model, com poden ser el transport públic o les energies renovables. És urgent nacionalitzar els sectors estratègics (com l'energia o l'aigua), diversificar l'economia, prioritzant aquella indústria compatible amb l'adaptació al nou escenari, adaptant bioclimàticament dels habitatges, potenciant la reprimarització agroecològica, posant el consum de proximitat a la base de la cadena, desincentivant les activitats contaminants i intensives en el consum de recursos i fent una aposta clara per per l'economia social i solidària.

Un dels àmbits de la societat que cal canviar plenament per poder reduir les emissions dels gasos d'efecte hivernacle (GEH) és la mobilitat, ja que té un elevat pes en les emissions d'aquests (a Catalunya suposen un terç dels GEH). El transport basat en vehicles de motor, a més, té un impacte molt negatiu en la salut de la ciutadania. El model econòmic ha de basar-se en el consum de matèries de proximitat i el transport de mercaderies s'ha de centrar en àmbits com el ferroviari. En l'àmbit laboral, les persones han de poder treballar a prop de casa seva (i també han de poder viure allà d'on són) per reduir dràsticament el transport en vehicle privat, posant l'accent en la mobilitat a peu o en bici en les ciutats mediterrànies compactes i dotar el transport públic col·lectiu dels recursos necessaris per respondre a les necessitats de mobilitat.

En l'àmbit del consum, tant de matèries primeres, com d'energia, com en la vida quotidiana, ens hem de situar en una lògica de reducció dràstica. S'ha de fer un pas endavant en l'eficiència, com en el cas de la rehabilitació de les llars, focalitzar-se en la sobirania alimentària, produint i consumint producte saludable i de proximitat, tot reduint el consum de proteïna animal, construint un sector agrari sostenible econòmicament i respectuós amb l'entorn i que redueixi el consum d'aigua. L'economia circular i la producció i el consum de proximitat són claus, a més, però han de generar productes que tinguin una llarga vida, trencant amb l'obsolescència programada i amb la producció d'elements de mala qualitat pensats per a canviar-los en una temporada breu (com és el cas de la roba).

3.4. Igualtat i cures

El projecte de país que plantegem té les cures i la igualtat en el centre de tota la proposta política. El treball reproductiu o de cures no té el reconeixement social i econòmic necessari en el marc de la societat heteropatriarcal en què ens trobem, malgrat que les cures són imprescindibles perquè la societat funcioni. Les professions amb menys reconeixement i, en conseqüència amb pitjors condicions laborals, sovint són professions relacionades amb les cures i estan ocupades, de forma molt majoritària, per dones. En l'àmbit laboral, s'ha de sumar el fet que la discriminació cap a les dones agafa múltiples formes: per exemple, que 7 de cada 10 contractes a temps parcial són per dones (molts d'ells relacionats amb les cures); o que les activitats de cura queden habitualment en el marc de l'economia submergida i sense drets o, directament, en l'àmbit familiar i sense remuneració.

En els darrers anys, en els quals s'ha patit una pandèmia i un confinament, el treball domèstic reproductiu i de cures assumit en l'àmbit domèstic ha tingut més visibilització i ha obert debats en moltes llars sobre com s'ha d'organitzar, fent evidents les mancances de l'Estat del Benestar i qüestionant les formes d'organització familiars pròpies de l'heteropatriarcat.

D'altra banda, la violència de gènere es va agravar amb el confinament. La violència masclista és transversal a totes les estructures de la societat i recau sobre les dones pel

fet de ser-ho, de formes diverses: violència física, violència sexual, violència a la feina, violència institucional, etc. Els feminicidis són la forma més greu, però no és l'única. Els poders públics i la societat en el seu conjunt tenim el deure de combatre la violència contra les dones i totes les expressions de domini i repressió de l'heteropatriarcat.

En aquest sentit, cal constatar l'augment d'agressions LGTBIfòbiques i fer-hi front, a la vegada que lluitem per un model de llibertat afectivo-sexual que assegurí la igualtat plena, a més de construir un model de relacions igualitàries, lliures i fraternals, compatibles amb diversos models de família i opcions personals. El col·lectiu LGTBI és víctima de la discriminació estructural en múltiples àmbits de la societat, com el sanitari, l'educatiu o el laboral. S'ha de denunciar que el cas de les dones trans és especialment greu. Els avenços legislatius sobre els drets del col·lectiu LGTBI i la lluita contra les LGTBIfòbies ha d'anar acompanyada dels recursos i els protocols d'actuació necessaris per garantir els drets i l'empoderament de les persones que formen part del col·lectiu.

El país pel qual treballem es construeix d'acord amb els valors d'igualtat i llibertat, construint una Catalunya on els drets es vinculin a la condició de persona. Així com el sexe o el gènere d'una persona no poden determinar els seus drets, tampoc poden influir el seu color de pell o origen. De la mateixa manera que és evident que ens trobem en una societat heteropatriarcal, també ho és que el racisme existeix a la societat i en les estructures de poder, esdevenint estructural i afectant especialment les persones migrades, però també el poble gitano.

En la 7a Assemblea Nacional ja situàvem com un tema central el fenomen dels refugiats. Els últims anys hem pogut comprovar com les persones migrants i refugiades troben la porta de la UE tancada. El capitalisme mostra la seva cara més fosca quan només reserva misèria a qui fuig de la gana, la guerra o la persecució política. Així, cal seguir lluitant contra el model d'estrangeria, basat en el control policial i les expulsions. S'ha de canviar la llei d'estrangeria per una llei que promogui la plena ciutadania de qui viu a casa nostra, garantint la igualtat de drets i deures a les persones migrades i que penalitzi la discriminació i el racisme.

3.5. Habitatge

En el model econòmic i social actual, l'habitatge és un bé de mercat amb el qual fer negoci. Per contra, comptar amb una vivenda digna és un element essencial per garantir els drets més bàsics de les persones, en tant que element que vertebrava la vida diària de la gent. Després de l'explosió de la bombolla de preus amb la crisi econòmica de 2008, a Catalunya i a Espanya, l'accés a l'habitatge s'ha convertit de nou en un problema greu, principalment pels elevats preus, tant pel que fa als lloguers com a la compra (més encara amb l'actual pujada de tipus d'interès, que impacta directament en les hipoteques). El procés desregulador que s'ha produït en el mercat de l'habitatge ha tingut un gran impacte en les

classes populars: l'habitatge ha passat a ser un mercat en mans de grans tenidors i de grans capitals financers que fan dels pisos de lloguer un bé amb el qual especular.

Així doncs, és indispensable que s'afronti la desmercantilització de l'habitatge de forma urgent. Els moviments socials estan portant a terme una molt bona tasca en defensa del dret a l'habitatge, però resulta insuficient. Fa falta més valentia per part dels governs autonòmic i estatal per controlar realment el preu dels lloguers, lluitar decididament contra els pisos turístics i augmentar substancialment el parc públic d'habitatge. En els darrers temps s'han aprovat topalls en els lloguers que no estan aconseguint frenar el preu de l'habitatge o moratòries en els desnonaments que es van reprendre tant bon punt com es va acabar la pandèmia. Les mesures de cara a la galeria no serveixen quan es tracta de garantir drets bàsics.

S'ha de tenir en compte que qualsevol solució serà parcial si no es canvia el model econòmic existent. En un context d'elevada inflació, on la patronal es resisteix amb dents i ungles a apujar els sous i, a més, on s'apliquen augments dels tipus d'interès per frenar la pujada de la inflació, en lloc de qüestionar els beneficis empresarials, el govern de l'estat ha de marcar mesures de forma immediata per prohibir realment l'augment de preu de les hipoteques i per revertir les causes de la inflació. Ens trobem en mig d'una baixada d'ingressos reals de la gran majoria de la ciutadania i on és urgent fer disminuir el percentatge destinat a pagar el preu de l'habitatge, per fer possible el consum d'altres bens i serveis també imprescindibles. Així doncs, s'ha d'intervenir el mercat bancari, fent disminuir el preu de les hipoteques, fixar moratòries per als col·lectius afectats i posar fi a l'especulació amb el mercat de la vivenda.

Un element estructural del model econòmic actual que impacta directament en el mercat de la vivenda és el turisme. El turisme massificat que pateixen molts indrets del país té un efecte directe en l'augment de preus, sobretot en l'habitatge, produint-se un procés de gentrificació en molts barris i pobles que fa molt difícil l'accés a l'habitatge als sectors populars i les persones treballadores. En aquest àmbit, la proliferació dels pisos turístics és un element que cal atacar de soca-rel, ja que accelera l'expulsió de les persones dels barris. Per altra banda, l'especulació i l'afany de generar benefici privat porta també a la construcció de pisos de luxe i la redefinició de barris sencers amb lògica especulativa, venuda com a un procés de modernització, que expulsa directament als veïns i veïnes del seu barri.

3.6. Salut

Aquesta assemblea es fa a la calor de les importants i massives mobilitzacions que es donen en defensa de la Sanitat, tant d'usuaris com de treballadores, tant a nivell de l'estat com a Catalunya. La reivindicació al carrer de l'augment del 25% en la inversió en sanitat als pressupostos del Govern de la Generalitat és un clam a tenir ben present. L'OMS ho recomana. Als pressupostos del 2022, el Govern de la Generalitat va destinar només el

17% dels 11.215 milions per a l'atenció primària. L'augment de 323 milions va resultar del tot insuficient per a cobrir les necessitats reals de la gent usuària i del personal sanitari.

La situació és insostenible:

- La ràtio de metges/es de família i pediatres d'atenció primària és del 0,74, només superior a la d'Andalusia, Balears, Canàries i Madrid.
- La consigna de les llistes d'esperen maten, és una denúncia i una realitat palpable: la demora per operar-se és la segona més alta (156 dies) només superada per l'Aragó (183); mentre que el temps per a una cita especialitzada és de 93 dies (el sisè més alt).
- Catalunya és la segona comunitat amb un grau de privatització més elevat, després de Madrid. El percentatge destinat a concerts amb la privada és del 23,61%, el més gran de l'estat espanyol.

L'aproximació a la salut en el nostre model de país parteix dels determinants socials de la salut, és a dir aquelles característiques del sistema econòmic i social que impacten directament en la salut de les persones. Només així podrem comptar amb un sistema de salut públic amb voluntat de servei a les persones i vocació transformadora. És hora de superar la visió biomèdica centrada exclusivament en el sistema sanitari, per tenir una visió integral i incorporar en el plantejament com s'ataquen les desigualtats socials i els seus efectes, ja que tenen una afectació evident en la salut de les persones.

Per fer un pas endavant en aquest sentit, cal valorar i impulsar el paper de l'atenció primària i dotar-la dels recursos necessaris. A hores d'ara, aquest és un àmbit que pateix un manca greu de professionals sanitaris. Els falta el temps necessari per dedicar als pacients una atenció de qualitat i propera, però, a més, treballen sota la pressió de mètodes de gestió privatitzadors pensats per a minimitzar la despesa i amb límits evidents a l'hora de demanar proves diagnòstiques o derivar a especialistes. No podem oblidar que en el model sanitari que proposem per a la República Catalana, l'atenció primària ha de jugar un paper important a nivell comunitari, portant a terme un acompanyament dels pacients, i per això és imprescindible comptar amb un bon coneixement de l'entorn i la realitat d'aquella persona.

Problemàtiques com aquesta, a la que hem de sumar les llargues llistes d'espera per accedir a visites de metges especialistes o per realitzar proves mèdiques, són fruit de les retallades en salut portades a terme pels governs de Convergència i Unió i que, fins al moment, no han sigut revertides pels governs posteriors. És molt urgent augmentar el pressupost en salut fins als nivells anteriors a les retallades; però també ho és fer una anàlisi adequada de la configuració del sistema públic de salut català i constatar que la gestió privada forma part central del mateix. El component privat-concertat té un paper molt important tant en l'àmbit hospitalari, en l'atenció primària i en l'atenció sociosanitària, les residències per a la gent gran o els serveis de fisioteràpia. Aquest aspecte és quelcom central per a la salut i que cal corregir d'arrel.

Un dels àmbits on el servei públic de salut té clares deficiències és el de la salut mental. Els professionals de la salut mental veuen com hi ha una manca molt evident de recursos i això implica no poder fer un seguiment continuat dels pacients, havent de programar les visites molt espaiades en el temps, fet que acaba abocant als pacients a la sanitat privada o a no rebre el servei que necessiten. Aquest fet és especialment greu en un moment on la pandèmia i la crisi econòmica i social han tingut i segueixen tenint uns efectes molt negatius en la salut mental de la població, especialment de la gent més jove.

Un altre àmbit on el servei ofert pel sistema públic és mínim és el sistema d'atenció a la gent gran i a la gent amb dependències. Aquest àmbit està marcat per les residències privades o concertades, amb un baix volum de places públiques. Això comporta que una gran part de la cura de les persones dependents recaigui sobre les famílies. Des de l'esquerra apostem per un ampli sistema de residències, plenament públic pel que fa a titularitat i a la gestió, amb l'adequada assistència sanitària, però que no suposin una pèrdua de drets pels residents, sinó que els hi garanteixin un dia a dia digne.

Defensem la salut de les persones més vulnerables i en aquest sentit impugnem la gestió de la pandèmia que s'ha realitzat a la majoria del món capitalista. Els interessos econòmics a curt termini d'una minoria s'han imposat sobre la salut del conjunt de la població, no s'han pres les mesures oportunes per reduir un excés de mortalitat en bona mesura evitable i no s'ha escoltat a bona part de la comunitat científica. En un escenari d'emergència climàtica, les futures pandèmies s'han de combatre des d'una perspectiva de defensa de la salut col·lectiva per sobre de qualsevol consideració economicista o individualista.

Així la defensa de la Sanitat 100% Pública i Universal té tota la validesa davant dels abusos dels concerts amb la privada, el gran negoci de la salut de la gent amb els diners públics, així com el deteriorament de les condicions laborals del personal sanitari. Fem nostres les reivindicacions del carrer en lluita, entre d'altres:

- visita al metge de Capçalera en 48h, com indica el SCS;
- pediatres, odontòlegs i tots els especialistes als CAPs;
- CAPs amb personal propi i totes les especialitats;
- fora la gestió privada de la Sanitat Pública.

3.7. Educació

L'educació és un puntal en el model de país que estem teixint, pel seu potencial transformador. L'educació ha de deixar de ser un element reproductor dels valors i competències que interessen els mercats i les classes dominants, per convertir-se en un espai on formar persones crítiques i compromeses. Així doncs, és clau reivindicar l'educació com un dret bàsic i situar l'educació pública com un bé essencial, per tal de garantir el benestar dels infants independentment de l'origen social i econòmic de cadascun d'ells i poder formar-los com a ciutadanes, personalment i intel·lectualment.

Quan es conceptualitza l'educació cal una mirada àmplia. Entendre com a educació només la part formal, és negar el paper que juguen l'educació en el lleure, els educadors de carrer, les famílies, etc. Una visió reduccionista acaba delimitant l'educació a la transmissió dels valors que interessin als poders econòmics. Apostem per entendre el fenomen educatiu amb una visió àmplia i col·lectiva, amb la voluntat d'assolir una educació que fomenti la col·laboració i no la competició, la igualtat davant de la discriminació, i el que és col·lectiu per sobre de l'individualisme.

Així mateix, l'educació pública formal ha de ser una eina compromesa socialment i democràtica, que fugi de la ideologia neoliberal, que tan estesa es troba en currículums acadèmics, mitjans de comunicació i productes culturals. L'educació pública ha de beure dels valors republicans i ha d'entroncar amb els plantejaments antiracistes, feministes i ecologistes, lligats també a la cultura de la pau, que són imprescindibles per a la formació de ciutadans lliures i empoderats col·lectivament en el marc d'una societat com la nostra.

La lluita per l'educació pública ha ocupat un paper central en el curs passat, en el qual es van produir múltiples jornades de vaga de mestres i professores per combatre la implantació d'un model neoliberal d'educació, la no reversió de les retallades i la consolidació de la doble xarxa pública i concertada. D'ençà de les retallades en educació, les escoles i instituts públics i les seves treballadores carreguen amb més pes del que poden aguantar.

Gràcies a les mobilitzacions, el Departament d'Educació i els sindicats varen arribar a un acord, a inici d'aquest curs, que donarà resposta a alguns dels objectius plantejats però la lluita ha de continuar per la millora de l'educació pública en el nostre país i per acabar amb els problemes estructurals que pateix. S'ha d'assegurar el dret a l'educació per a tothom, amb espais d'aprenentatge i socialització adients. L'educació pública ha de comptar amb uns docents amb les millors condicions laborals possibles a més de dotar-se de personal que acompanyi als i les alumnes en les seves diferents necessitats, com pot ser, per exemple, comptar amb serveis públics de suport psicològic en els centres o de logopèdia. S'ha d'avançar en aquest camí amb urgència, com a primer pas per construir el model educatiu públic que plantejem, i per fer-ho cal una forta inversió de recursos públics. A més, però, és imprescindible acabar amb el model segregador, conservador i profundament desigual que suposa l'escola concertada a Catalunya, incorporant aquells centres que sigui necessari a la xarxa pública i deixant de finançar a la resta.

A hores d'ara, quelcom tan bàsic com plantejar una educació realment pública i gratuïta en totes les etapes dista de les polítiques educatives dels governs català i espanyol. Cal situar aquesta demanda en el centre de les polítiques, ja que l'accés a l'educació 0-3 anys és molt difícil per a moltíssimes famílies - tot i la gratuïtat parcial del curs infantil 2 -, més encara quan les escoles bressol públiques tenen una capacitat que no cobreix la demanda de places de les famílies. Cal estendre aquestes arreu, donant cobertura a tots els nens i nenes de forma gratuïta i pública com a proposta de país. Així mateix, cal veure quin cost real té per a les famílies l'educació primària i secundària en els centres públics.

D'altra banda, cal aboradar la situació de l'educació en l'àmbit universitari, que les darreres dues dècades ha avançat cap a un procés d'elitització i privatització encoberta. La universitat ha de deixar de ser un espai on només s'ensenyen competències específiques per respondre a les necessitats de les empreses i acabar amb un model d'estudiant amb dedicació exclusiva, desconnectat del món social i laboral. Aquest procés dificulta enormement la possibilitat d'estudiar a la universitat als i a les joves de les classes populars, sobretot perquè l'augment de preu de les matrícules ha estat enorme. Tot plegat, acompanyat d'una precarització d'amplis sectors del professorat a qui no es garanteix el desenvolupament d'una carrera investigadora i docent com caldria, pel bé comú.

Per altra banda, la formació professional segueix estant desatesa per l'administració. La demanda creixent en aquest àmbit ha sigut resposta amb la creació de més places però sense un augment substancial del professorat, equipaments i infraestructures necessàries. Així mateix, la formació de persones adultes i la formació al llarg de la vida continua sense entendre's com un mecanisme de justícia social per oferir noves oportunitats.

L'educació a Catalunya, a més, ha patit greus atacs per part del poder judicial. Aquest darrer actua de bracet de les clavegueres de l'Estat, com a protector de la pàtria, mentre el Govern central obvia confrontar-hi. Un dels episodis en el qual el poder judicial invaeix les competències del poder legislatiu, és un nou atac a la immersió lingüística, un model amb ampli consens social, que ha demostrat ser reeixit en l'educació pública catalana i que ha estat una victòria aconseguida per part de la classe treballadora catalana i els sectors populars, independentment de l'origen familiar i la llengua que es parla a casa. La immersió lingüística s'ha de defensar des de tots els fronts evitant segregar els alumnes segons la llengua. Cal cohesionar el conjunt de les treballadores i els sectors populars entorn del català com a llengua vehicular de l'educació.

El català està patint una regressió en les diferents facetes i en el seu ús social, per tant la defensa i consolidació del model d'immersió lingüística i l'educació plenament pública és clau per construir la República Catalana. Cal desemmascarar els que volen rebotar el model que cohesiona entorn del català com a llengua vehicular, però també aquells que amaguen els seus interessos tot potenciant la xarxa privada i concertada darrere d'una falsa defensa de l'educació en català. Per fer-ho, cal una estratègia de defensa del català i en contra de la segregació, basada en consensos amplis, desjudicialitzant la llengua i l'escola, d'acord amb la comunitat educativa.

3.8. Memòria i cultura

La cultura és un dels elements clau a l'hora de construir un model de societat integradora, solidària i dinàmica. La cultura i les festes populars són per a la gent un mitjà de relació social, de participació, de diàleg i de reflexió conjunta. Entenem la cultura com a eina integradora de la nostra societat: és a través de la cultura que podem desenvolupar-nos

com a tal, participant, creant, compartint, gaudint, etc. La cultura, en tant que element popular, ens defineix individualment i col·lectivament i pot ser una eina de transformació social.

La cultura és un dret i, en canvi, a dia d'avui es troba en mig d'un procés de privatització, en el qual, per accedir a la cultura, s'ha de pagar un elevat preu pels espectacles, concerts, exposicions, etc.. Així, només hi poden accedir una part de la població. S'ha de fugir del model elitista de cultura basat en grans esdeveniments i festivals, per recuperar el model de cultura participativa, on les festes majors de barris, pobles i ciutats juguin un paper clau. La celebració d'activitats culturals, a més, s'ha d'aprofitar com a element cohesionador de barris i pobles i vertebrador del territori, fugint de les activitats programades tan sols al centre de les ciutats.

En relació amb la necessària democratització de la cultura i tornar la cultura al carrer, accessible per a tothom, com a patrimoni de la societat, cal potenciar el teixit associatiu cultural —associacions, comissions de festes, entitats culturals, ateneus, etc.— i donar la importància necessària a la cultura popular —des de les colles castelleres, grallers o geganters, passant pels grups musicals, els clubs de lectura o de cinema—. Cal establir mecanismes per a facilitar l'assaig, promoció i posada en escena de joves creadors.

La cultura, com aspecte de la societat, no està lliure de masclisme, per tant cal dotar-la d'una mirada feminista per fer front a les estructures dominadores derivades del patriarcat. Volem una societat on no hi hagi discriminació de cap mena cap a les dones i les persones LGTBI i, en conseqüència, s'ha de treballar perquè se sentin en posicions de comoditat per poder treballar per a la cultura. Cal, a més, fer visibles les aportacions a la vida cultural realitzades per poetesses, escriptores, cantants, pintores o ballarines, i impulsar agendes i programacions culturals marcades per la paritat. En els espais d'oci i cultura popular es produeixen tota mena d'agressions contra les dones i contra les persones LGTBI. Davant d'això, és imprescindible seguir impulsant el seu empoderament així com del moviment feminista i LGTBI. Tanmateix, calen polítiques públiques per combatre aquestes violències, com protocols d'actuació, campanyes sensibilitzadores, punts liles, etc.

Pel que fa a les polítiques lingüístiques, cal potenciar l'ús social del català impulsant la generació de continguts en català a les xarxes i a les plataformes audiovisuals així com la creació de continguts de qualitat per al públic infantil i juvenil en els canals de televisió públics. Cal també, dotar-se d'una política adequada pel foment de la lectura i per la creació de nous públics per a la literatura en català. Cal recuperar un ampli consens a nivell polític i social per defensar el català dels atacs judicials, a més de preservar-lo com a llengua vehicular a l'administració.

La memòria democràtica és un dels elements més rellevants per definir una societat com la nostra i la seva cultura. Cal fer un esforç per memòria històrica del país i de les seves classes populars, a nivell de memòria de la lluita obrera, l'experiència republicana, la guerra

civil, l'antifranquisme, etc.. En aquest sentit, és important posar una especial atenció en la visualització de la lluita protagonitzada per les dones al llarg de la nostra història.

En aquest sentit, la memòria democràtica ha de ser un element rellevant del currículum educatiu per a infants i joves, que han de créixer educats en els valors democràtics i coneixent la història del país, combatent d'arrel l'oblit històric propiciat per 40 anys de dictadura i pels pactes de silenci de la Transició. Tanmateix, cal que les institucions impulsin polítiques de reparació i memòria i neguin qualsevol espai al feixisme (passant per l'obertura de les fosses comunes i la documentació de la repressió feixista o l'eliminació de tota exaltació al franquisme en els carrers i places del país). Així mateix, en el vessant commemoratiu i simbòlic, les agendes socials i institucionals han de tenir en compte les dates més significatives del moviment memorialista.

En aquest sentit, les classes populars en general i l'esquerra en concret hem de conèixer en profunditat qui ens ha precedit en la lluita contra el feixisme i per la república, per la democràcia i per una societat lliure i justa. És, per tant, un deure per a nosaltres donar un tractament en profunditat i difondre la vida i la lluita de tants lluitadors i lluitadores que van posar-ho tot en risc pensant en el bé col·lectiu, exemplificant-ho molt especialment en la figura de Neus Català (com a figura reconeixible per a les persones treballadores i el conjunt dels sectors populars, que representa a la perfecció una generació de militants en qui ens emmirallem).

3.9. Cultura de la pau i la solidaritat

La societat catalana ha sigut capdavantera en la defensa dels valors i la cultura de la pau. Aquest mes de febrer de 2023 fa 20 anys de les massives mobilitzacions contra la guerra de l'Iraq, sent les manifestacions de Barcelona un exemple clar de la cultura democràtica i pacifista de la societat catalana. Malauradament els principis que van moure la societat catalana aleshores semblen oblidats i, en el marc de la guerra d'Ucraïna, amb el xoc d'interessos de les grans potències mundials que explicita aquest conflicte, estem davant d'una greu escalada bel·licista. Els darrers mesos hem pogut sentir missatges molt alarmants per part de dirigents polítics de primer nivell (com els discursos irresponsables de Josep Borrell, alt representant de la Política Exterior de la Unió Europea) i hem vist com les mesures adoptades pels governs alimenten l'escalada (com les mesures del govern espanyol per armar a Ucraïna i per augmentar el pressupost militar). Davant d'aquesta situació, des d'EUiA ens reafirmem en la necessitat de recuperar els valors antibel·licistes i antiotanistes i impulsar el moviment per la pau.

El compromís de la República Catalana amb la pau és quelcom inherent a la nostra proposta política. En la 7a Assemblea Nacional celebrada el mes d'octubre de 2016, proposàvem un seguit de qüestions que són plenament vigents i han de marcar el caràcter del nostre projecte de país: la defensa de la pau, dels Drets Humans i la justícia social; la lluita contra la militarització i l'armamentisme; la denúncia de l'hegemonia imperialista dels

Estats Units i l'OTAN i de les ingerències en països sota l'excusa d'ajuda humanitària amb la subordinació de l'estat espanyol a aquestes polítiques; el tancament de les instal·lacions de l'escut antimíssils, sortida de l'estat espanyol de l'OTAN i retorn de les tropes espanyoles estacionades a l'estranger; la dissolució del bloc militar de l'OTAN i respecte a la legalitat internacional.

A més, situàvem els elements bàsics que han de determinar les polítiques de solidaritat, basades en la cultura de la pau, el compromís amb la cooperació i sobirania dels pobles i el respecte als Drets Humans en qualsevol context. Tal com fèiem a la 7a Assemblea Nacional, ens reafirmem en aquests principis de la solidaritat internacionalista amb la lluita de pobles com el palestí, el sahrauí o el cubà, entre d'altres.

4. Model Organitzatiu

Tal i com hem anat veient en els anteriors apartats d'aquest document de la 8a Assemblea Nacional, EUiA no ha estat aliena a tots els canvis i les transformacions que han travessat les esquerres al llarg del cicle del 15M i l'1O. L'aposta d'EUiA per confluïr dins Catalunya en Comú era tan sincera que es va fer sense reserves, ni preveure un pla B. Així, vam abocar-hi molts recursos de l'organització polítics però també organitzatius i econòmics. D'altra banda, cal recordar que fa molts anys que vam diagnosticar que EUiA necessitava transformacions organitzatives importants, ja que havíem acabat organitzant-nos com un partit clàssic i no com el moviment polític i social que sempre hem aspirat a construir.

4.1. EUiA com a moviment polític i social

EUiA va néixer amb vocació de ser un moviment polític i social. La pròpia fundació d'EUiA obeeix, entre d'altres motius, a la necessitat de construir una organització que en lloc d'estar centrada en la institució, ho estigués en la lluita als carrers i el treball amb els moviments socials. Però ha sigut un camí complicat ple de dificultats: la cultura política de la gran majoria de persones que van impulsar EUiA, les pròpies dependències que genera la política institucional, i la coalició amb ICV, que es va conformar pocs anys després de la creació d'EUiA, han estat elements que han jugat un paper important en que s'hagin acabat adoptant formes organitzatives de partit clàssic.

Aquest ha estat un debat recurrent en moltes de les assemblees nacionals d'EUiA, especialment a partir de la 6a Assemblea Nacional. Curiosament, generalment hi havia un ampli consens en el diagnòstic i en la direcció cap a la que havíem d'avançar, però sempre ha estat molt difícil materialitzar mesures concretes.

Ara és el moment d'avançar de manera decidida cap a la forma organitzativa de moviment. I això vol dir, en primer lloc, organitzar-nos principalment cap a la mobilització. Volem contribuir a aixecar un nou cicle de mobilitzacions a Catalunya, començant per interpel·lar no només a l'afiliació, sinó a tota la gent amiga d'EUiA, que és moltíssima més. La figura de l'amic o amiga d'EUiA es va crear, precisament, per fer l'organització més permeable i permetre participar a persones que volen una participació més flexible o simplement estar informades de les activitats i campanyes per sumar-s'hi.

Hem de posar tota la nostra capacitat al servei de la mobilització en favor dels drets socials i nacionals. La mobilització als carrers, barris i places, centres d'estudi i de treball mai ha deixat de ser-hi, però es troba actualment en un moment de reflux i amb un gran risc d'atomització. Hem d'ajudar a vincular les lluites entre elles i dotar-les d'una perspectiva global de transformació. Alhora, hem de desenvolupar campanyes pròpies, posant l'accent en allò que per a nosaltres és més important en cada moment.

Per aconseguir tot això, cal una organització més fluïda i àgil, i que prioritzi la mobilització al carrer a les reunions internes. Cal donar més pes als mecanismes de comunicació i coordinació que a les estructures organitzatives clàssiques, especialment pel que fa a l'estructura territorial.

4.2. Organització territorial i sectorial

Tal i com situàvem en el punt anterior, hem d'avançar cap a una organització més àgil i això té una especial importància quan parlem de l'organització territorial. Fins ara l'estructura territorial d'EUiA era la d'un partit clàssic, amb diversos nivells territorials que han acabat fent la organització massa rígida i burocràtica.

Les assemblees de base s'han d'adaptar a la realitat de cada territori. En qualsevol cas, cal simplificar les estructures, agrupar les activistes i reduir la càrrega que suposen les reunions internes. Necessitem assemblees més vives i menys burocràtiques.

Per això, proposem que fruit del debat assembleari, es dissenyi un nou mapa d'assemblees de bases que poden ser de barri, de ciutat o de comarca segons les necessitats i l'estat afiliatiu. Per sobre d'aquestes assemblees, el que fins ara eren les estructures intermèdies seran substituïts pels espais de coordinació que siguin útils per a la feina mobilitzadora.

Proposem també, substituir les estructures sectorials fixes per espais de coordinació que responguin a les necessitats dels diferents moviments.

4.3. Organització nacional

La simplificació de l'estructura de base comporta també una simplificació dels òrgans i les responsabilitats. Així, deixarem de funcionar amb comissions locals i les noves assemblees escolliran una persona responsable de la coordinació de la pròpia assemblea i amb l'estructura nacional. Les persones coordinadores formaran part automàticament del Consell Nacional, substituint el mecanisme que ha funcionat fins ara de llistes territorials a aquest òrgan.

D'altra banda, els òrgans nacionals han de ser més àgils i operatius. Per això proposem que el Consell Nacional el formin, d'una banda, les coordinadores d'assemblees i, de l'altra, un nombre a fixar per l'Assemblea Nacional (a proposta del Consell Nacional) que no superi les 50 persones. Per la seva banda, la Comissió Nacional estarà formada per membres del Consell Nacional escollits per a desenvolupar tasques executives concretes. Finalment, la Coordinació Col·legiada estarà formada per les persones cocoordinadores generals i per les persones de la Comissió Nacional que siguin necessàries per garantir la direcció quotidiana de l'organització.

4.4. Adaptacions estatutàries

Com es desprén dels elements que hem analitzat al llarg d'aquest document, els estatuts d'EUiA necessiten una modificació profunda. És quelcom que ja es va fer evident a la 7a Assemblea General però és va posposar per no barrejar-ho amb els debats polítics. Ara, aquesta modificació no pot esperar més, i no n'hi ha prou amb esmenes concretes, cal fer una nova proposta d'Estatuts.

Aquesta nova proposta es farà en forma d'esmena a la totalitat, en consonància a allò plantejat en aquest document organitzatiu i fruit del debat que es faci a les assemblees de base en aquest procés assembleari. La comissió redactora del document assembleari s'encarregarà de la proposta de nous estatuts cercant el màxim consens.

Finalment, convé recordar que tant les modificacions organitzatives que s'acaben de proposar com els nous estatuts entraran en vigor després de la 8a Assemblea Nacional i que per a l'elecció dels òrgans durant aquesta s'aplicaran les normes prèvies.

